

ALT EMPORDÀ

Periòdic Nacionalista
Adherit a la LLIGA REGIONALISTA

REDACCIÓ i ADMINISTRACIÓ
CERVANTES, 1, 1.er

FIGUERES

1.er Juny 1918

Any II - N.º 61

Preu: 10 cèntims

LA MANCOMUNITAT

Aquests darrers dies ha esta reunida a Barcelona l'Assemblea de la Mancomunitat de Catalunya, i en ella s'hi ha presentat el nou projecte d'acord que encara allarga a camps més estensos d'activitat l'actuació de aquell organisme.

Si bé legalment la nostra Mancomunitat no té la força suficient per a arribar a la confecció de programes de millores i projectes, ha sabut trobar, però, en l'esperit que la manté, i que va empeltar-li el Mestre Prat de la Riba, aquella força impulsiva per a crear en la mesura del seu camp d'actuació una Catalunya rica i forta.

Guiada pel seny ens apareix tota l'obra de la Mancomunitat, tant en aquella part que ja és completada com en aquells diversos aspectes que avui va realitzant o que té en estudi de realització, enllaçant dintre un denominador comú una màxima activitat impulsora de riquesa i de cultura. I així veiem com els projectes de ferro-carrils, forces elèctriques, carreteres i camins d'avui, són continuació d'aquells altres projectes que ara ja són realitat, que ara ja porten el valor de l'obra de la Mancomunitat arreu de Catalunya, tal com la xarxa telefònica, les Biblioteques Populares, les Escoles que va construir i les vies de comunicació. Pensem que si això ha pogut arribar a produir-ho

amb els braços travats per l'ambient esquitat dintre el qual legalment ha de moure's, quan li arribi la plenitud del legal reconeixement de la seva existència i li sigui completada amb la concessió de les delegacions de serveis que reclama i que l'Estat ha de concedir-li, descongestionant un poc així la maleficiosa organització barroca i centralista que avui impera, podrà aleshores alçar a més majestuosa volada els seus projectes i les seves iniciatives, del bon èxit dels quals en fa ferma avui l'obra ja realitzada.

I aquestes delegacions de serveis vindran concedides perquè han de venir, perquè és una aspiració unànime de tot Catalunya que varies vegades ha ajuntat totes les voluntats en aquella reclamació, i perquè avui podem acreditar per la força de l'obra realitzada el bon ús que sabriem fer d'aquelles delegacions, i per tant no pot ningú excusar-se en el desconeixement de la nostra preparació per a intentar negar-nos-les.

La voluntat i l'aspiració catalana que va cristallitzar en la concessió de la facultat de mancomunar les quatre artificioses províncies amb què s'era dividida Catalunya, donant forma així a la primera elemental organització de Govern d'unitat catalana, avui que ha sabut animar aquell organisme necessita que no li siguin negades les delegacions sinó que ben altrament li sigui legalitzada la seva vida, concedint-li els mitjans econòmics per a poder dur a cap tota l'estensió de l'obra que el mestre suara mort, el

plorat Prat de la Riba que va infondre-li l'alè vital del seu pensament i de la seva creació, havia somiat realitzar.

Cal tenir fè en les destinacions de la Mancomunitat, símbol de la Catalunya una i de la Catalunya conscient de la pròpia personalitat, pensant en què ella ha d'ésser la primera de les reivindicacions polítiques que el nostre poble reclama, continuant-se així per valor de la llei el ple reconeixement de la nostra pàtria catalana, que si ja espiritualment hem sabut confirmar-li els atributs de Nació, per mitjà de la Mancomunitat eficient podrem donar-li l'organització d'Estat que En Prat reclamava per a cada unitat de Nació.

DIÀLEG IMAGINARI

entre un periòdic de luxe i un periòdic de chantage que podria tenir lloc en la ciutat de Figueres, a 384.000 kilòmetres per davall de la rialla irònica de la lluna.

V

Quan el nan que s'anomenava Periòdic de Luxe hagué dit les darreres paraules, encara el reporter es trobava en actitud expectant, aguantant en la mà el llapis febrós, disposat a continuar la reproducció de la disputa si ella era represa.

Però no fou així. Els dos disputants prompte es separaren, sense que en el seu posat s'hi reflexés gaire la calor de la seva conversa. Immutablement, amb el pas ferm i segur, els dos traspassaren la Rambla buida i silenciosa en la nit, i desaparegueren de davant del reporter. I aquest, encara meravellat de la seva aventura, veia amb els seus ulls atònits damunt de les blanques quarterelles els gargots taquigràfics que després d'interpretats reproduirien la interessant conversa escoltada. En tota la seva estensió Rosabella n'ha fet tribut als seus lectors.

El reporter començà a caminar, continuant el pas interromput per l'aparició amb què no comptava. Encara en el cel la lluna hi donava la seva rialla, i d'un to d'aram es brunyien les branques dels plàtans immensos. La solitud acompanyava el reporter en el misteri.

En un carrer proper un sereno cantava l'hora donant a la nit la seva veu gloriosa. Dimontri!... Que tard era ja. El cronista es desaperestà, i apretà el

pas, àvid de ficar-se aviat al llit per aprofitar el temps perdut.

I a l'endemà començava la ressenya d'aquesta verídica història que el lector pacient i amable haurà pogut resseguir damunt les planes d'ALT EMPORDÀ, periòdic que no té redactors que facin errades de Gramàtica ni mancaments de pulcritud.

ROSABELLA.

Hi ha hagut un periòdic figuerenc que s'ha apropiat tots els defectes i males accions que han sigut imputats a un periòdic considerat imaginari en el transcurs del Diàleg que el company Rosabella ha reproduït en les nostres planes. Sense que nosaltres haguem anomenat a ningú, desseguida pels detalls que en donàvem el periòdic *Nuevo Figueres* s'hi ha vist al·ludit i en unes pseudo-rèpliques ha confirmat totes les nostres acusacions.

Així, doncs, ens relleva de la prova, i solament ens toca ratificar com a dirigides a ell totes les acusacions en aquell Diàleg aparegudes.

I, ara, prou. No volem saber res més d'aquell setmanari i no volem embrutir la nostra ploma donant-li beligerància. Per més inconveniències que digui de nosaltres i dels nostres amics, per més que cridi i que *s'expansioni*, no ha de trobar ni una rèplica en les nostres planes. Es un sentiment de decència el que no ens permet baixar a discutir amb un que es rabeja en el fanc infecte de la calúmia i del chantage.

Hem destinat algunes columnes d'ALT EMPORDÀ per a presentar tal com és aquell periòdic, no amb la intenció d'higienitzar-lo, sinó solament per a argumentar a favor del nostre acord de no donar-li beligerància. Complert això, res més ens toca afegir-hi.

I, finalment, d'ara endavant ALT EMPORDÀ suspèn el canvi amb aquell setmanari, no permetent que en la nostra Redacció hi tingui entrada amb el *Nuevo Figueres* una cosa tan asquerosa i tan mal escrita.

— Per la carretera de Figueres a La Junquera

Els nostres amics i Diputats Provincials senyors Salleras i Geli, veient la vergonya que representa per al nostre país l'estat actual d'espatllament de la carretera de Figueres a La Junquera, i fent-se fidels complidors de l'encàrrec de vetllar pels interessos del districte que va donar-los la seva confiança, s'han vingut preocupant sempre d'aquella carretera, i per tal de remeiar-ne el seu abandon han realitzat continuades gestions, que ja una vegada es veieren respostes amb el lliurament d'una quantitat destinada a la seva reparació.

Ara darrerament, davant l'estat de

màxima destrucció en què es troba aquella importantíssima via de comunicació, han refermat els senyors Gei i Salleras les seves gestions aprop del Ministre de Foment, i en resposta a les seves demandes, de les quals se'n ha fet portaveu alguna vegada el Diputat per Vilademuls senyor Masó, varen rebre el dia 28 de aquest mes el següent telegrama del senyor Cambó, Ministre de Foment:

«Tinc el gust de comunicar-li que he ordenat es lliurin 50.000 pessetes per a l'adob de la carretera de Figueres a La Junquera, sentint moltíssim que lo migrat del remanent del pressupost de què disposar no em permeti lliurar una quantitat superior.»

Vagi el nostre elogi per a tots els que es preocupin de les necessitats del poble que representen.

No és cosa nova

Aquest dies s'instal·lava pels carrers i places de la nostra ciutat noucentista un pobret esguerrat al qual li mancaven els dos braços i que havia aprofitat el seu esguerrament com a mitjà de guanyar-se el pa, que altrament no podria guanyar-se'l, però acompanyant-lo d'una màxima d'educació de les extremitats inferiors. I, a tal efecte, l'home mostrava la seva habilitat d'escriure amb els peus.

En la nostra ciutat, però, no hi ha trobat el pobret massa cosa a espigolar-hi, puix que hi estem tan acostumats a llegir en alguns periòdics locals coses escrites amb els peus, i coneixem també tant els periòdics i redactors que tenen aquesta habilitat, que francament no ens és ja cap cosa de l'altre món.

I, com a demostració, aquí reproduïm una nova d'un periòdic local, del qual ara endavant ja no en podem gaudir, presentant-la com a model de tal literatura:

«El lunes tuvo lugar en Castelló de Ampurias una fiesta literaria en obsequio de la autora del Fascículo de poesías «Dins las ruines d'Empuries» de la señora Bruguiera de Gorgot, en la que pronunció un hermoso discurso de actualidad el Director de este Instituto General y Técnico D. Gabriel Alomar que al igual que los demás que se pronunciaron fueron muy aplaudidos por las mas distinguidas personalidades que de aquella villa lo mismo que de esta ciudad concurrieron a tan importante acto.»

Com pot veure's, podria passar a les Antologies. En aquest plafó admirable s'hi enllacen superbament la inexactitud en la informació i els errors gramaticals. La festa no tingué lloc a la vila de Castelló d'Empúries, sinó a Empúries la ciutat rodia que les dunes soterraren, i que es troba tan apartada d'aquella vila; a ella no va assistir-hi el senyor Alomar, i per tant no pogué pronunciar-hi cap discurs, i si solament va assentar-se el vespre a la taula dels senyors de Gorgot, on no hi va pronunciar cap *discurso de actualidad* i solament un brindis d'impecable factura; i com que l'acte,—no *importante*, sinó íntim,—no va tenir lloc a Castelló, tampoc va assistir-hi cap personalitat d'aquella vila.

Tots aquets disbarats, amb un discret amaniment de faltes d'ortografia, de construcció i de concordància, fan d'aquest retall un full gloriós de la literatura de què aquell pobret qui *escribia amb els peus* n'era Mestre en Gai Saber.

Però en tota cosa hi ha injustícia en el món. I heu's-aquí que si bé el mancat de braços recollia la pietosa almoïna dels seus admiradors, el periodista que havia escrit aquella nova i el periòdic que la publicava es veien burlats i insultats pels que tingueren ocasió de llegir-la.

LLIBRES

COSES DE L'AMPURDÀ. Ijilis y cançons. Per Ramón Masifern. Amb un Pròleg de Francesch Carreras y Padrós. Barcelona. 3 pessetes.

Contrasta notablement l'esquifidesa del valor poètic d'aquest llibre amb les pretensions amb què es presenta, i en les quals ens hi iniciem al bell punt de començar-lo el pròleg amb què apareix encapsalat i unes notes marginals del propi autor.

El pròleg del senyor Carreras es troba en justa proporció amb la serietat poètica del senyor Masifern, al qual no sabriem criticar-li, no gensmenys, cap de les seves intimitats que el prologuista minuciosament ens detalla i que nosaltres no volem amagar als nostres lectors, contribuint a divulgar unes qualitats que segurament,—i això ho deixem a la responsabilitat del que les esmenta,—deuen tenir una gran eficàcia en l'art de fer versos.

Diuen així diversos passatges del pròleg del senyor Carreras i Padrós al presentar-nos l'autor de *Coses de l'Ampurdà* i que a nosaltres ens plau reproduir:

«... era un ric festejador: el seu físic, la seva manera de vestir elegant y'l seu caràcter franch y senzill, feyen que'l nostre galantejador triuñfés en el cor de les noyes més vistoses de l'encontrada...»

«... per ser un gran sardanista, ell era, quasi sempre, el qui dirigia les sardanes, per difícils que aquestes fossin. Acostumava sempre ballar amb noya; y, mentres ballava, restava mut.»

«Sempre tenia la fatalitat d' enamorarse de les noyes més coquetones de per tot allí ahont anava...»

«El nostre poeta és un admirador de les costums angleses y nortamericanes.»

«Higienista com el qui més, estima y aconcella els sports, l'esplay al ayre lliure, prop les sorres del mar, al camp, a la muntanya... Aborreix els cines per anti-higiènicos e inmorals, y estima el teatre de bon genre, sobre tot el teatre històrich y llegendari, per lo convencional y fantasiosos. També li plau la comedia de costums, la plácida, la trànquila, la que deixa el cor alegre y satisfet, o be que l'entendreix de sentiment patètic.»

Un home que en la seva biografia pot presentar aquests detalls és indubtable que ha de tenir l'ànima oberta a la poesia, i del seu exaltament per força n'ha de sortir un llibre per l'estil de *Coses de l'Ampurdà*.

La tònica del nostre escrit d'avui no respon al concepte que nosaltres tenim de la crítica, però ens és impossible pendre'ns seriosament un llibre on hi han escrites frases com aquesta: «En Maragall marca la decadència de la poesia catalana.»

Si del conjunt del llibre en puguéssim deduir que tant el senyor Masifern com el seu escuder senyor Carreras i Padrós tenien autoritat suficient per a poder emetre en ferm judicis com el que reproduïm, tot i considerant-lo equivocacat, en respectaríem no gensmenys l'originalitat. Però, altrament, quan ens és fiança solament de la percepció crítica del senyor Carreras,—que ell era qui escrivia aquella frase contra En Maragall,—el pròleg anodí i carrincló del llibre que comentem, on s'hi completen la buidor de la forma literària i la sordera artística que pateix, adjectivada per una absoluta manca de percepció crítica, aleshores ens és impossible a nosaltres guardar al prologuista qui escriu aquell judici i al poeta qui el tolera, i que més endavant l'allarga amb unes notes de la seva collita, cap benevolença al judicar de la seva obra literària i crítica, i més encara quan en justícia fóra solament per un esperit de ben-

volença si d'ella n'arribàvem a acceptar la mediocritat.

Si d'un a un volguéssim anar comentant els infinits detalls que en tot el llibre han colpit la nostra atenció, convertint la seva lectura en un veritable *éxito de risa*, hauríem de destinar-hi més espai que no el de què disposem. De totes maneres, però, no volem deixar de presentar-ne alguns, i sobretot aquell sobresalt del senyor Masifern de veure arreu plagis de les seves composicions poètiques, convertint tament aquella obsessió en un cas patològic digne d'estudi i anàlisi.

En la nostra amorosa veneració per l'egregi poeta En Joan Maragall, hem passat llargues hores en l'estudi i admiració de diversos caires de la seva obra sublim, i mantes vegades hem sentit el frec de la grandiositat de la seva ampla visió poètica, i s'ha acostumat la nostra percepció a la vidència de la seva poesia. Però entre tots els caires de la personalitat d'En Maragall, nosaltres encara en desconeixem un aspecte que el senyor Masifern ha curat de divulgar: En Maragall era un plagiador; més just encara: En Maragall plagiava a En Masifern. I això, afirmat pel senyor Carreras i Padrós, i confirmat pel senyor Masifern, és la taca greu de la producció maragalliana.

O!, tu, amic lector, que somrius irònic: ets tan incrèdul que dubtes de l'afirmació de l'autor de *Coses de l'Ampurdà*? Doncs, mira! Ací se't confirma. Llegeix aquests versos del senyor Masifern:

«...de ball més pur i noble les fraus del
[món no'n crien,
qu'en jorn de festa, jen massa los cata-
[lans podrien
agermanats rodar!]

I, ara, deixem argumentar al mateix interessat:

«Fixat, lector sincer, amb els tres versos darrers de la copiada estrofa, i díguem: ¿no hi ha en aquets versos tots els pensaments culminants de la composició La Sardana d'en Maragall? Aquest autor diu:

«La Sardana es la dança més bella de totes les dances que's fan y's desfán»

¿No't sembla, lector, que aquets dos versos son ben fills del vers meu en que dich:

«de ball més pur y noble les fraus del
[mon no'n crien?]

El meteix autor diu en un altre pasatge:

«No es la dança lasciva, la innoble...»

¿No't sembla, també, lector, que aquest pensament se troba, també, en el meteix vers meu que acabo d'estampar?

Y el pensament més culminant de tots, de la poesia maragalliana:

«tota ma Patria cabrá en eixa anella...»

¿que no's troba, també, en els versos següents?

«qu'en jorn de Festa, jen massa los catalans podrien
agermanats rodar!]

Aquell que després de llegir tan convincents raons, i després de comparar la semblança dels versos d'En Maragall amb els d'En Masifern, no quedí convençut de que En Maragall el plagiava, és que vol mal al senyor Masifern.

I, finalment, parlem ara de la vàlua de la poesia continguda en *Coses de l'Ampurdà*. Com a millor judici, i seguint el sistema emprat en aquestes notes crítiques on amb la reproducció de fragments escullits hi hem trobat la més justa manera de donar a conèixer el valor del pròleg i els de les acusacions de plagiador a En Maragall dirigides, reproduïrem estrofes disperses recaptades en aquell llibre.

Heu's-en-aquí unes quantes:

«Quan el camp ja n'es segat,
l'espigolera,
l'espigolera;
quan el camp ja n'es segat,
l'espigolera se n'hi ha entrat.»

«Com la Marieta
no'n veureu cap més
en tota la vila
de Palafrugell.»

«Les noyes del Ampurdà
son les més belles,
son les més belles:
les noyes del Ampurdà
son les més belles
qu'al mon hi ha.»

«Prou que't conech, herbeta,
que 't dius marduix;
ja no he de ser més flasca
de desd'avuy.»

Així seguiríem copiant de tot el llibre a jueixes estrofes que el prologuista adjectiva d'immortals; encara que al lector no li'n semblin.

I qui gosa parlar ara de tantes incorreccions de forma i versos forçats com figuren en aquell aplec de poesies, si ens hem elevat tan amunt a l'impuls de la inspiració del senyor Masifern?

Per acabar, i com una reivindicació davant la glòria d'En Maragall que *plagiava* composicions d'En Masifern, volem reproduir aquest paragraf del Pròleg, com un crit viril de justícia:

«Que'ls crítichs d'avuy, aduladors e injustos, no reconegan aquest dret de propietat literaria a En Masifern, es un cas únich en la Poesia Universal; y si Barcelona y les seves entitats literaries han contribuït en aquest acte de menyspreu a la propietat intel·lectual-literaria del nostre poeta ampurdanés, nosaltres, com bons ampurdanesos y amants del Dret y de la Justicia, en protestém ab tota l'ànima, y demaném a les novelles generacions literaries de nostra Terra, que aixequin la veu y protestin dels relleus y escultures ahont l'adulació hi ha gravat l'insult a la veritat y a la justícia.»

I, després, que es facin retratar el senyor Masifern i el prologuista que li fa companyia.

L'OFERENT.

INICIATIVES

La manca de primeres matèries que a conseqüència de la limitació del tràfec i de les restriccions imposades pels països productors a les exportacions anem sentint cada dia amb més intensitat, imposa als governants una cura especialíssima per a limitar els efectes que es deriven de la contracció del treball en mantes indústries afectades greument en llur desenrotll, més sensible després de l'època de sobreproducció que vingué als primers anys de la guerra.

A mitigar les conseqüències funestes que s'esdevindrien si una paralització encara que només fos parcial arribés a produir-se, tendeixen les disposicions que de l'alt lloc que ocupen van dictant assenyadament En Cambó i En Ventosa fent honor a la seva preparació, per tothom reconeguda en política econòmica.

I així veiem com per a la indústria cotonera,—la de més importància a casa nostra,—van salvant-se les dificultats amb què topa per l'escassetat del cotó, mercès a la reglamentació imposada pel Comitè cotoner creat durant la permanència de l'avui comissari de Subsistències en el Ministeri d'Hisenda. A més, preveient-se noves restriccions en la importació d'aquesta fibra, s'estan portant a cap estudis seriosos per a implantar en comarques propòsit d'Espanya i possessions d'Àfrica el cultiu de planta tan necessària, per evitar la tributació deguda avui a l'estranger i a l'ensenyar crear una nova font de riquesa a l'agricultura.

La intervenció que l'Estat tindrà prompte en el tràfec marítim imposada als navilers a fi de regular les importa-

cions i exportacions atenguent a les necessitats del moment i fixant els preus dels nòlts, que no podran ésser elevats, és altra mida adoptada per iniciativa dels homes nacionalistes que ha de contribuir amb eficàcia a fer menys dolorosos els sacrificis imposats per l'anormal situació d'ara.

Contrasta la febrosa activitat dels governants catalans amb la típica somnolència dels vells partits que en el temps perdut en estèrils actuacions no saberen trobar durant els passats anys de la guerra ni una sola ocasió per a impulsar—com es prova de fer actualment—la riquesa de les terres d'Espanya.

Report del Consell de la Mancomunitat en la IX Assemblea

Ha sigut repartit entre els senyors Diputats un volum que conté el Report del Consell Permanent de la Mancomunitat. D'aquest Report en reproduïm a continuació les primeres pàgines.

Diuen així:

Senyors Diputats:

La Mancomunitat, encarnant en forma incompleta i provisional el desig i la necessitat del Govern de Catalunya, ha demostrat una vegada més la seva vida aureolada d'immortalitat, com el poble del qual és, encara que incipient, representació. Ni la mort del que durant tants anys fou la seva guia, ni el terratrèmol que commou fins en llurs entranyes els pobles d'Europa, han aconseguit consentir la seva estructura, que sembla fèrria per sa resistència i que, vincladissa com a ésser viu, s'adapta a les diverses circumstàncies que l'envolten.

A aconseguir-ho hem posat el nostre afany. Hem fet esforços perquè la pèrdua immensa l'any darrer soferta, encara no prou plorada i enyorada, la sentissin els nostres cors, no la Institució de què el desaparegut d'entre nosaltres era cap i guia, no l'esdevenidor de la terra catalana, que forgem amb el mall del treball incansable, i modelem i vivifiquem, omplint-lo d'ideals, amb el foc del nostre patriotisme. Hem volgut baronívolment que l'absent fos encara entre nosaltres, i son esperit ha presidit la nostra obra, i sa serenitat ha vetllat la dolor amb que treballarem aturant les nostres llàgrimes i alegrant amb impensats somriures els nous solcs oberts en la terra.

El nostre esforç ha estat principalment de continuïtat i integritat, dirigint-se a tots els aspectes de la vida; a la de l'esperit, a la de la intel·ligència i a la material. Hem continuat la nostra obra d'obrir camins sobre el territori català tot iniciant-li les grans empreses noves que han de reintegrar tota la Catalunya al domini i a la consciència de sos fills units entre ells no sols per carreteres, sinó per vies ferrades i telèfons; i hem prosseguit també la tasca de reintegrar a l'ànima catalana tots els coneixements dels homes en tots llurs graus i en tots llurs aspectes.

Després hem anat seguint l'empresa de formar l'organisme de govern de Catalunya, creant o completant els orgues que li calen.

El nostre desig ha estat tant el de l'obra a fer com el de formar l'orgue apte per a majors i més amples afers. Fent l'orgue farem necessària la funció, així com governant farem la nostra educació de governants.

Ens envanim més de tenir al nostre costat homes formats en l'exercici de la nostra rudimentària autonomia, que l'Estatut de la Mancomunitat representa ja capacitats per a regir lliurement un poble, que de l'obra feta en la penúria de migrades concessions i en l'escassetat d'una economia incipient.

El problema de la nostra Hisenda ha estat principal objecte de les nostres deliberacions. Ell és una de les bases del problema de l'autonomia que rau principalment en els homes capaços de regir el país i les finances: sense Hisenda no hi ha llibertat, ni col·lectiva ni individual; i avui és ella desproporcionada a l'afany del nostre poble, demostrat amb entusiasme donant més de vint vegades els mitjans de diner que li demanàvem. Però també hem de dir que van creixent les

despeses. Si els nostres impostos van recaptant-se lentament, encara que sense coacció, les obres, com els telèfons, quintupliquen les nostres esperances. El nostre Pressupost s'equilibra sovint per impensada creixuda d'ingressos, que dóna abast a les necessitats, que augmenten cada dia amb el preu exorbitant de les coses, amb la puja dels jornals desproporcionats encara amb el cost del medi de viure, i també (perquè no dir-ho?) amb l'afany de Catalunya de tenir ben aviat tots el mitjans espirituals i materials que calen als pobles moderns, i amb l'anhel que tots sentim de donar abast a aquest noble sentiment de tots.

Unes obres complint els vostres acords, les obres fetes, han estat portades a execució i estan a aquestes hores obrint-se els valls de llurs fonaments; d'altres seran objecte de la vostra deliberació en aprovar l'esboç del pla que hem fet per si decidiu aixecar nous cosos al ja esplèndid edifici, o coronar-lo amb noves cúpules, o fer-lo més visible amb torres i campanars més alts.

L'obra feta no cal que la retraguem: continuació del pla de camins i de telèfons; continuació dels nostres esforços per a iniciar els serveis hidràulics, limitat ara al estudi de les aigües artesianes i a les subvencions; estudi dels serveis de dementis i iniciació dels serveis socials; continuació de les obres de les biblioteques i de l'ensenyament agrícola; organització de les noves institucions d'ensenyament superior, la cèl·lula de la futura Universitat; iniciació de les Escoles de Comerç i d'Indústries agrícoles; formació d'un Seminari d'estudis financers, etc.

L'obra iniciada que hem preparat i que us proposem és principalment el servei de ferrocarrils, després del servei forestal en sa major amplitud quant als propòsits, limitats extraordinàriament per l'Estat. Les dues obres vénen imposades. Amb la primera reintegrarem a la riquesa i a la intensa vida moderna tota la terra catalana; amb la segona defensarem la terra i l'aigua, que a casa nostra no són sols les pastures i els regadius, sinó la font de l'energia superior, l'hulla negra que emmatleva als pobles del Nord.

Entretant el plebiscit per a assolir la autonomia és cada vegada més unànime. Veiem apropar-se aquesta autonomia com una herència que ens caurà a la major edat. I la maduresa dels nostres organismes i el seny col·lectiu que cada dia més presideix al nostre poble ens fan pensar que estem a punt d'arribar-hi.

La fórmula de la Mancomunitat i les delegacions, ens semblen avui ja estretes: l'ideal s'és engrandit tot enfondint en la realitat.

COL·LEGI-ACADEMIA "MONTURIOL"

Cursos d'anglès, francès, alemany i italià, a càrrec de dos il·lustrats professors, titular un d'ells i ex-profesor d'importants Col·legis i Liceus de França i Alemanya.

Lliçons de Taquigrafia per un entès professor.

Ensenyança de la Teneduria de Llibres i pràctiques de comerç.

Exàmens públics d'aptitud i exposició de treballs a fi de curs.

Les ensenyances són donades per procediments actius, pels quals l'alumne pren part activa en son ensenyament.

Fantasia

Pro ferrocarril marítim de Blanes a Llançà

A l'Excel·lentíssim Sr. Ministre de Foment D. Francesc Cambó

Era el caient de la tarda d'un jorn de primavera que, amb l'esposa i els fills, fèiem via cap a la platja. La platja estava deserta; les barques erenglerades al peu del poble, dormien arran de l'aigua.

Passa la marinada aletejant, fresquí-vola; no més se sent el fresseig monòton de la trangulada.

A l'entorn les muntanyes eren verdes-jantes de les ginesteres daurades... La primavera havia esclatat damunt la terra, fecundant la; per tots indrets s'hi deixondia un perfum.

Els meus fills jogunejaven per la platja, i jo, en mig de tanta bellesa, pensant en la pàtria i el meu poble, m'he dormit i he somiat.

He somiat que la gran tragèdia mundial que arreu dels pobles d'Europa ve semblant la mort, la misèria i la fam, s'havia acabat, i d'aquesta guerra fratricida havia sortit la llibertat dels pobles, i tots aquells que conservaven sa personalitat definida, eren lliures i en mig d'aquells pobles s'hi trobava Catalunya, la llibertat de la qual fou conquerida per la clarividència de vós, jòh gran patrici! I el jorn de la promulgació de la pàtria lliure vinguèreu a Barcelona, rebent en ella, del poble de Catalunya, l'homenatge més formós que registra la història. I aquell mateix jorn s'inaugurava el ferrocarril de Blanes a Llançà, que us demanem avui per ésser de justícia (i que vos havíeu ja concedit), Roses, Cadaquès, Selva del Mar, Port de la Selva i Llançà, i vós, tractant-se del primer ferrocarril català, on per primera vegada la llengua nostrada rebia els primers honors oficials, volguèreu fer la inauguració i travessant la bella costa catalana de Blanes a Empúries, d'Empúries a Roses, per una petita foradada, veniu al meu poble, contemplant, del vagó estant, la bella muntanya d'Armen Roda, amb l'antiquíssim castell de Sant Salvador de Verdera, que corona sa testa, i més avall l'església romànica de Sant Pere de Roda, tenint a sos peus el Mediterrani, que els nostres cabdills Roger de Llúria i Recasens sembraren d'heroisme amb ses gestes. I que vos anàveu acompanyat dels fills il·lustres d'aquestes contrades, els meus cars amics Frederic i Pere Rahola, i del doctor Pi i Sunyer, que foren els que vos demanaren el canvi de trajecte que concedireu.

He despertat que les onades banyaven mos peus; la tarda s'anava escursant, la muntanya es tornava més fosca, algun que altre pescador havia encès el fanal per fer l'encesa, el mar descolorit, el cel més apagat, i al lluny, damunt la muntanya brillant i formosament encesa, es veia florir la primera estrella...

ESTEVE ABRAS I PARIS.

Port de la Selva, 20 maig 1918.

(De «La Veu de Catalunya»)

Alcaldia Constitucional de Figueres

El dia 3 del vinent mes de Juny, a les 6 de la tarda, tindrà celebració en aquestes Cases Consistorials la subhasta per a l'enderrocament de les cases 12, 14 i 16 del carrer de Palau, amb regla a les condicions que obren de manifest en la Secretaria de l'Ajuntament.

El tipu de subhasta és fixat en cent cinquanta pessetes, adjudicant-se el rematament a favor de qui ofereixi major suma.

La subhasta serà verificada per mitjà de plecs tancats, les proposicions dels quals seran esteses en paper comú, efectuant-se la licitació per espai de deu minuts.

La suma per la que s'agi adjudicat el rematament serà satisfeta en la Dipositaria de l'Ajuntament abans de començar l'enderroc de les cases de què es tracta. Figueres, a 31 de Maig de 1918.

L'Alcalde, M. Pujulà.

NOTICIARI

Són molts els elogis que anem rebent amb la publicació de les Fulles Artístiques, que de debó interessen en la nostra ciutat, i que trasmetem gustosos a l'amic Giralt i Casadús que les dirigeix i als demés que hi col·laboren.

El passat diumenge a la nit va caure al carrer un petit objecte de metall d'Empúries des del balcó de la «Lliga Nacionalista de l'Alt Empordà» que dóna a la Rambla. Se gratificaria el retorn a la «Lliga» a aquell qui l'hagués trobat.

La Secció de Foment i Cultura de l'Ateneu Empordanès d'acord amb la Junta Directiva del mateix, comunica que motivat per força major ha tingut de suspendre el Festival benèfic a favor dels obrers de l'Empordà, que organitzava al Parc Güell d'aquella Ciutat per al dia 2 de Juny.

Com que de moment no pot ésser precisada la nova data, amb oportunitat serà anunciada.

En la darrera setmana la Caixa de Pensions per a la Vellesa d'Estalvis, ha rebut imposicions per Ptes. 847,657, ha pagat retorns d'estalvi, termes mensuals de pensió i capitals diferents reservats per Ptes. 623,343 i ha obert 661 llibretes noves, corresponent a la sucursal de Figueres:

Imposicions.	Ptes	17.450'18
Retorns.		6.658'53

ha obert 13 llibretes noves.

El dissabte passat va tenir lloc l'apat en honor d'En Puig Pujadas que varis amics seus li dedicaven amb motiu de la publicació de «Vida d'heroi». S'hi feren brindis entusiastes a llaor de l'homenatjat.

Per manca d'espai ens veiem precisats a retirar molts originals.

REGISTRE CIVIL

Del dia 25 al 31 de Maig 1918

Naixements

- Dia 27.—Joaquima Riera Pujol.
 > 31.—Francisca Planella Sot.
 > 31.—Francesc Carraté Coll.

Matrimonis

- > 25.—Carles Feliu Bosch amb Maria Bisbal Carraté, solters.
 > 26.—Baldomer Moncanut Ballesta, amb Maria Martí Arrey, solters.
 > 27.—Enric Lapedra Fàbrega, amb Maria Terradas Figuerola, solters.

Defuncions

- > 29.—M.^a de l'Assumpció Viñas Juanola, 13 a.
 > 31.—Jaume Gallostra Surribas, 71 a., vídua.

VIDA D'HEROI

Narcís Monturiol

Inventor de la navegació submarina

per

J. PUIG PUJADAS

Prefaci de N'Ignasi Iglesias

De venda en les principals llibreries

Preu 5 pessetes

Hi han diverses quantitats de 1.000 a 25.000 pessetes per disposar, que es prestarien en hipoteca i en bones condicions.

Dirigir-se a J. Ll. en la Redacció del periòdic.

Tip. Josep Trayter, Cervantes, 13 - Figueres

CLINICA DEL DOCTOR J. POCH I ESTER

Especialista en les Malalties de la **GOLA, NAS i OIDES**

MEDECINA GENERAL

Consulta diària de 10 a 1

Caamaño, 6, FIGUERES

TOS

REFREDATS, TRANCASSO, OFEC, BRONQUITIS, CATARRO de les criatures.

Se cura i alivia sempre prenent l'

Sirarop Pectoral Ferrán

REGENERADOR DEL CABELL
LOCIÓ CAPILAR **FERRÁN**
EXQUISIDAMENT PERFUMADA

Hermoseja el cabell; evita i deté sa caiguda.

VACANT

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d'Ajuntaments, fabricants i particulars

(Unic despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

REPRESENTANT EN BARCELONA i MADRID

CARRER DE LA FORSA, 8. 1.er - GIRONA

TELEFON INTERURBÀ NUM. 40

SOFRE LIQUID "RADIUM"

Preparat per la casa C. HANPOLD

a base de polisulfur - Amb notable estalvi sobre el sofre en pols - L'Escola de Viticultura i Enologia de Reus el recomana per a combatre la MALURA

de les vinyes

Agent: **Sebastià Miró - Tamarit, 99, Barcelona**

— Telèfon A-5371 —

KUSMA

MEDECINA SENSE PARIOR PER A L'ESTÓMAC en les malalties del qual hi exerceix una poderosa i benefactora influència, essent qualificat per milers de metges com el SUPREM AGENT PER EXCELENCIA PER A LA CURA MES POSITIVA I EFICAÇ de les afeccions d'aquest aparell.— Demani's per farmacies i Drogueries.

Dipòsit exclusiu en la **FARMACIA FERRÁN**, Pujada del Castell, 6
FIGUERES

J. FERRAN GALTER

BANQUER

COMPRA i VENDA AL COMPTAT i A TERME DE

PAPER SOBRE L'ESTRANGER

CANVI DE MONEDES

PRÉSTECES SOBRE VALORS i MERCADERIES

COMPTES CORRENTS : DESCOMPTES : VALORS :

CUPONS i DIPÓSIT

Carrer de Vilafant, 2 i 4-FIGUERES

Fàbrica de glaç i Cambra Frigorífica

Per a detalls i condicions dirigir-se a la Fàbrica

Carrer de la Concepció, 17. (Telèfon 71) - FIGUERES

ALT EMPORDÀ

Periòdic setmanal nacionalista

Redacció i Administració: Cervantes, 1, pral.-Telèfon n.º 337

FIGUERES

Política: Vida ciutadana.

Preus de subscripció: { A Figueres: 1'00 pta. trimestral.
Per fòra: 1'50 » »

A Figueres se trobarà de venda en la Llibreria d'En Josep Masdevall carrer de Palau.

En l'Administració del setmanari hi són admesos anuncis.